JELOVICA JELONOVICE

Jelovica, Lesna industrija, d.d. • št. 2 • junij 2001 • Brezplačen izvod • Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

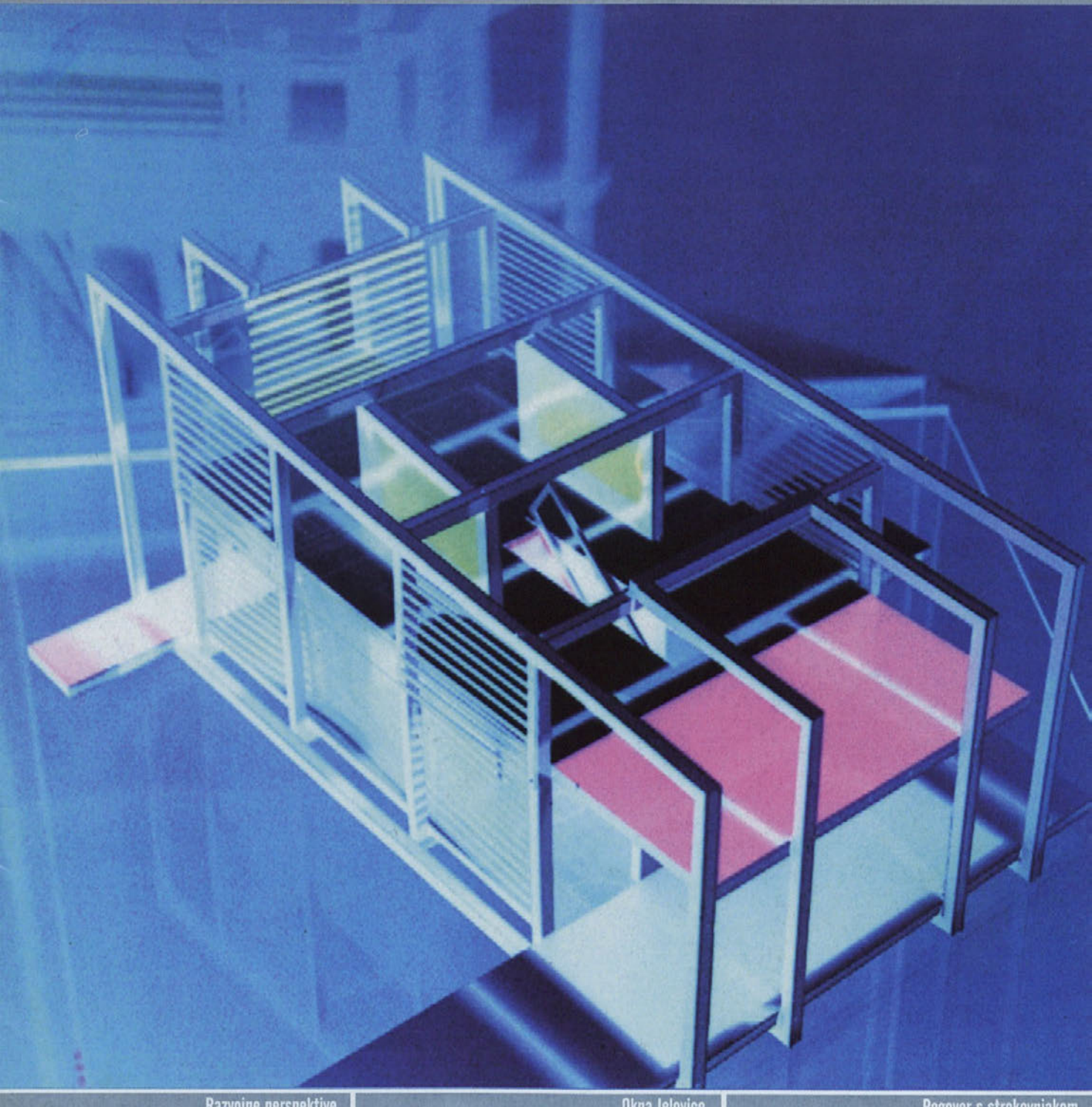

Razvojne perspektive

Arhitektura sodobne družinske hiše

Okna Jelovice

Okna za vse potrebe in okuse

Pogovor s strokovnjakom

O prednostih in slabostih PVC in lesenih oken

PRIHODNJIH NEKAJ LET BOSTE SAMO ŠE POMIVALI

VSA DRUGA VZDRŽEVALNA DELA SO V PAKETU Z OKNOM IN JIH BODO ZA VAS OPRAVILI STROKOVNJAKI IZ JELOVICE.

Pri vas doma se bodo oglasili vsaj trikrat. Prvič vam bodo natančno izmerili odprtino za okno, drugič vam bodo Jeloterm plus dostavili in strokovno vgradili, še zadnjič pa se bodo oglasili po dveh letih ter preverili, če je okno brezhibno in odpravili morebitne pomanjkljivosti. Vse to uvršča Jeloterm plus v novo generacijo oken, kateremu dodatne storitve zagotavljajo brezhibno delovanje, veliko funkcionalnost ter zares minimalno vzdrževanje.

JELOTERM PLUS

JELOVICA
Lesna industrija d.d.

Jelovica, lesna industrija d.d., Škofja Loka, tel.: 04/ 511 30 00, faks: 04/ 513 42 61, www.jelovica.si, e-mail:info@jelovica.si

Naj sončni žarek posije v vaš dom *skozi okno Jelovice!*

Na podlagi izkušenj in tradicije postavljamo nove standarde kakovosti

Spoštovani prejemniki in bralci naše revije! Vesel sem možnosti, da vas lahko nagovorim ob ponovnem srečanju z Jelonovicami in Jelovico. Dejstvo je sicer, da skokovito narašča število podobnih publikacij in da je vaš čas omejen, vendar upamo, da nismo nasilni pri prinašanju svežih informacij o stavbnem pohištvu in montažnih hišah, predvsem pa si želimo, da bi bile za vas zanimive in morda tudi koristne.

V Jelovici bi radi dvignili raven kakovosti življenja - in to brez domišljavosti! Pri proizvodnji stavbnega pohištva in montažnih hiš nadaljujemo tradicijo slovenskega stavbarstva, ki je temeljilo na lesu in tesni povezanosti z naravo. Naši izdelki so prijazni do narave, uporabnikom pa zagotavljajo zdravo in prijetno bivalno okolje.

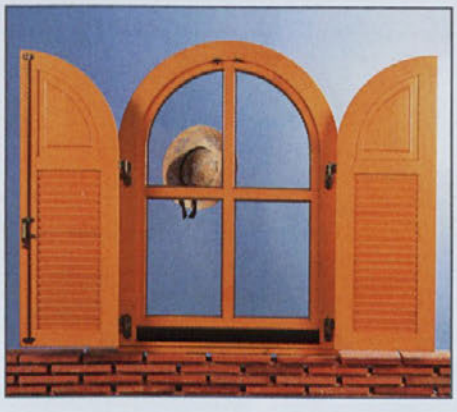

Zavedamo se, da ne smemo spati na lovorikah doseženega in tradicije, zato dosedanje dosežke in obnovljiv naravni material – les nadgrajujemo z najnovejšimi tehnološkimi rešitvami ter postavljamo nove standarde za kakovost izdelkov iz našega proizvodnega programa.

Če ste se že odločili za nakup izdelka iz široke palete ponudbe Jelovice, ste se odločili za vrhunski in naravi prijazen izdelek. S tem ste izkazali zaupanje nam, jelovčanom, ter utrdili vrednost blagovne znamke Jelovica. Hvala vam za dosedanje zaupanje, seveda pa si želimo, da bi nam zaupali tudi v prihodnje.

Merila uspešnosti so zelo različna. Nekateri merijo rast, drugi kose in tone, tretji dobiček in podobno. Mi smo se odločili, da bo merilo naše uspešnosti vaše zadovoljstvo. Zato se bomo trudili, da bo vsaka naloga opravljena z odličnostjo in s tem vsak izdelek kakovostno. Naše vodilo je izpolnitev vaših pričakovanj in želja. Naj vam ne vzame volje kakšna morebitna slaba izkušnja iz preteklosti.

V tej številki Jelonovic vam podrobneje predstavljamo program oken. Okna res prijazno omogočijo sončnim žarkom, da nas toplo pobožajo, vendar imajo še številne druge naloge: varujejo nas pred zunanjimi vplivi, nam polepšajo videz hiše, poživijo notranjost prostora... O tem in še marsičem govorijo članki v tej številki - na straneh Jelonovic pa se bomo ponovno srečali septembra!

Generalni direktor
mag. Zvezdan Žlebnik

04-05 *Arhitektura sodobne družinske hiše*

06 *Združevanje lepote in uporabnosti*

07 *Hiša za akademijo, trgovino in še kaj*

08-09 *Okna za vse potrebe in okuse*

10 *Tudi okno lahko misli namesto nas*

11 *Lastnik naj se oglasi!*

12 *O prednostih in slabostih PVC in lesenih oken*

13 *Vzdrževanje lesenih oken*

14 *Konstrukcijska zaščita gradbenega lesa pred škodljivci*

15 *Bitka za nove trge*

15 *Veleposlanik odprl vzorčno hišo*

16 *Zakaj okna iz lesa in aluminija*

17 *Nova okna brez zidarjev in pleskarjev*

18-19 *Zanimivosti*

Arhitektura *sodobne* družinske *hiše*

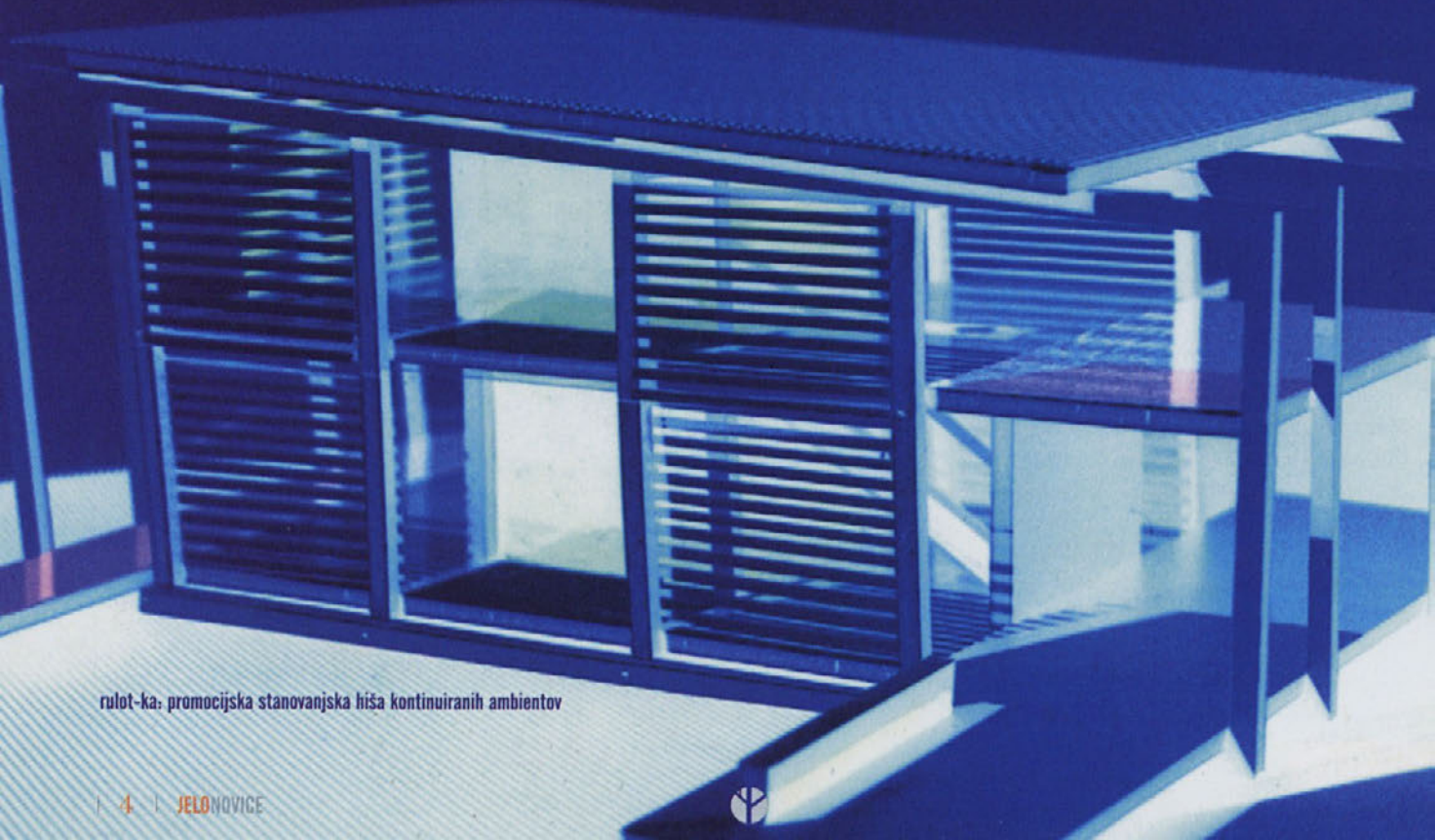

rulot-ka: promocijska stanovanjska hiša kontinuiranih ambientov

Studio GAO arhitekti v sodelovanju z Jelovico razvija vizije o sodobnih in pametnih hišah

Vsaka družina, ki prebiva v hiši, jo je osvojila na svoj način: z željami in potrebami, s sebi lastnim pristopom in idejami o življenju, s svojimi otroki, s svojim načinom kuhanja in vrtnarjenja, s svojim ritmom spanja... To je prostor, ki so ga vzljubili, kajti v njem in skozi njega so si zgradili svoj svet.

Estetske predstave prebivalcev ali uporabnikov zato običajno trčijo ob arhitekturna in oblikovalska načela. Katera oziroma čigava načela so potemtakem tista prava, tista najboljša? Arhitektura je kategorija, ki presega delo arhitektov kot posameznikov, osredotočenih na zasnovo in oblikovanje zgradb. To, kar pojmujemo pod pojmom arhitektura, je rezultat sinergije arhitekta in uporabnika; arhitekt določi prostor z obliko, prebivalec z njegovo rabo, s svojim delovanjem v njem (Jaime Salazar, Manuel Gausa: Single-Family Housing: the private domain, Birkhäuser; Barcelona: Actar, 1999).

Montažne hiše imajo zaradi svojih osnovnih tehničnih in tehnoloških značilnosti, med katere sodijo hitrost gradnje, stoletna življenjska doba, visoka varnost pred potresom in ognjem, visoka kakovost vgrajenih materialov, energetska učinkovitost..., v današnjem času veliko prednost pred klasično grajenimi.

Brezmejna možnost oblikovanja novega, dinamičnega družinskega prostora daje uporabnikom takšne hiše neslutene priložnosti užitkov in možnosti uporabe. Glede na možnosti spreminjanja in prilagajanja lahko sodobne družinske hiše delimo na rastoče, kar pomeni, da se hiša po potrebi širi navzven z dodajanjem posameznih modulov, in na takšne, ki se glede na potrebe uporabnikov spreminjajo navznoter. Zaradi kontinuirane prostorske zasnove se pozicije suhomontažnih predelnih sten in s tem število prostorov poljubno spreminja v želenih časovnih intervalih brez velikih gradbenih posegov.

Novodobna družinska hiša je primeren odgovor času in kraju, v katerega je postavljena. Stanovalec z okoljem komunicira, ni izoliran, introvertiran kubus v prostoru, zaprt sam vase. Obod hiše pomeni le fizično zaščito, transparentnost steklenih površin, oken in vrat pa dejansko omogoča kontinuirano povezavo in prehajanje interiera v eksterier. Kompozicijska zasnova sodobne fasade odraža dogajanje v hiši navzven. S premišljeno osvetljenostjo je hiša tudi ponoči atraktiven element prostora.

Organizacija notranjega prostora sledi potrebam njenih uporabnikov in ponuja možnost oblikovanja identitete uporabnikov. Prednosti hiše brez vlažne, vedno temne kleti, v kateri se kopičijo odrabljeni in neuporabni predmeti, so poleg ekonomskih razlogov tudi v udobnosti bivanja. Tlorisna zasnova hiše je tako razdeljena na funkcionalna območja - module, ki se delijo na komunikacijskega, bivalnega in servisnega.

Servisni modul zajema območje s fiksnimi inštalacijskimi stenami, v katerem so nameščeni kuhinja, dnevne sanitarije s kopalnico in shranjevalni prostori. Komunikacijski del je vstopni portal, ob katerem je poleg pokritega parkirnega prostora tudi vrtna shramba, namenjena shranjevanju vrtnega orodja, koles, skuterjev, športne opreme...

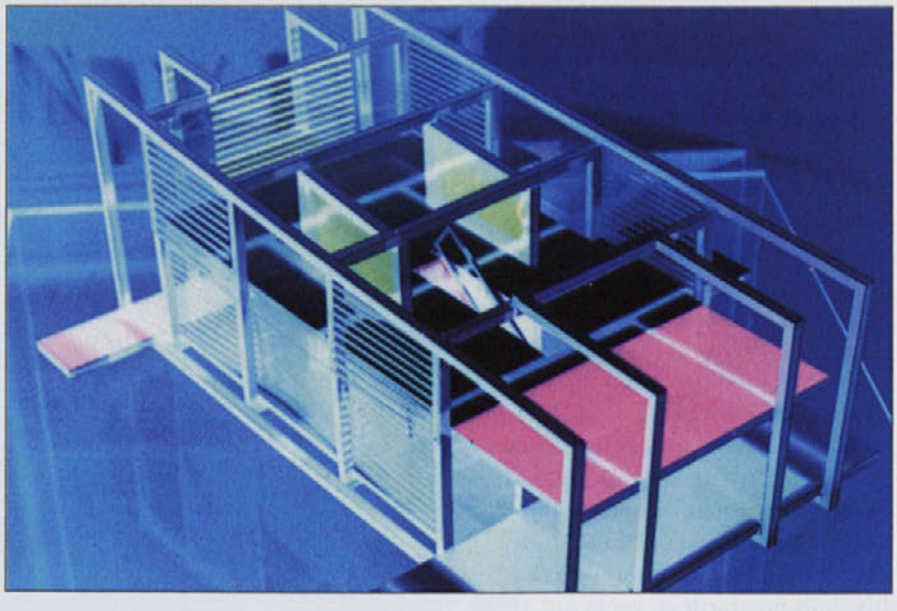

Bivalni modul družinske hiše se torej razprostira po maksimalno izčiščenem in prostornem delu hiše, ki pa ga uporabnik vedno lahko spreminja glede na dejansko stanje in potrebe. V sebi generira tudi spalni del, ki je odmaknjen od dnevnega dogajanja v hiši. Bivalni modul je funkcionalno opredeljen z vgrajeno opremo in mobilnim pohištvom, posamezni prostori prehajajo drug v drugega in puščajo možnost uporabe na izbiro stanovalcem. Zaradi odprtosti tlorisne zasnove je hiša brez temnega, ozkega, hladnega in večinoma neizkoriščenega hodnika.

Glede na možnosti in želje uporabnikov ima družinska hiša tudi nadstropje. Stopnice so del bivalnega dela in tako postanejo atraktiven element notranje opreme. Ob fiksnih stenah z inštalacijskimi vodi so nameščeni sanitarni prostori - ločeni kopalnici za starše in otroke, spalni del pa je mogoče oblikovati po želji: večja spalnica z garderobno sobo in knjižnico ali delovnim kabinetom za starše, ena ali dve otroški sobi z igralnico in študijsko sobo...

Premišljena zasnova takšne sodobne montažne družinske hiše omogoča njenim stanovalcem največje udobje in ugodje, popolnoma individualen pristop pri oblikovanju spremenljivih notranjih prostorov in pri zasnovi zunanjosti, vendar hkrati visoko strokovno domišljenost, funkcionalno dovršenost in oblikovno razpoznavnost.

Studio GA0 arhitekti v sodelovanju z Jelovico razvija vizije o sodobnih in pametnih hišah, ki so postale neizogibna zahteva. Sodobnemu uporabniku ponujamo primerno rešitev za nove potrebe in želje po udobju, praktičnosti, dinamičnosti, eleganci, preprostosti, intimnosti... Odgovarjamo na vprašanje, v kakšni hiši in kako naj danes biva sodoben človek!

Lenka Kavčič,
Studio GA0 arhitekti

Združevanje *lepote in uporabnosti*

Industrija stavbnega pohištva danes veliko pripomore h kakovosti gradnje

V razvoju stavbarstva na slovenskem je 18. stoletje tisti čas, ko so se poleg golega boja za preživetje, ki se odraža v skromnem, zgolj uporabnem stavbarstvu, začela uveljavljati tudi merila lepega.

Sproščena klima je bila pogojena s koncem turških vpadov in ropanj, bogatenjem vseh slojev prebivalstva in živahno trgovino. Po tovornih poteh so se poleg trgovskih vezi tedaj vzpostavljale tudi kulturne povezave s sosednjimi deželami, k nam so prihajale uveljavljene stilne baročne prvine. V tistem času so se v slovenskem stavbarstvu dokončno izoblikovala načela gradnje, ki v kompozicijah in okrasju odražajo človekovo težnjo po harmoniji. Zunanja podoba stavb, ki jo poleg oblike strehe določa predvsem razporeditev oken in vrat, je grajena simetrično, z enakomernim ritmom, človeku prilagojenimi merami in razmerji ter osnim poudarkom na glavnem vhodu. Hkrati ostaja tudi vez z uporabnostjo. Okna so velika ravno toliko, da je dovolj osvetlitve, v bivalnih prostorih so večja kot v drugih, obračajo se na osončeno stran. Oblikovanje vrat je podrejeno njihovemu pomenu, vhodna so oblikovana ambiciozno, dvoriščna trdno. Preplet naštetih načel je v raziskavah različnih strok utemeljen kot nesporen vrhunec stavbarstva in tudi danes velja za merilo kakovosti v arhitekturi.

Stavbno pohištvo ta izoblikovana pravila gradnje dopolnjuje. S svojo velikostjo in konstrukcijo se prilagaja odprtinam stavbe ali če ponazorimo drugače, vodilo izvedbam stavbnega pohištva so načela gradnje in z njimi izoblikovana razmerja. Vendar se medsebojna povezava s tem ne konča. Od tu naprej se namreč z istimi načeli začeti kompozicijski splet gradnje nadaljuje v oblikovanju oken in vrat. Okno je, tako kot glavna fasada, simetrično, razdeljeno na štiri ali šest enako velikih stekel. Debelino okvira določajo kakovost in zahteve

Rezljana vhodna vrata so glavni poudarek vhodne fasade, z načinom obdelave in svojo sporočilnostjo do podrobnosti sodelujejo v prepletu kompozicijskih pravil gradnje.

materiala, lesa in stekla. Vrata so sestavljena iz enakomernih desk, tista širša, dvokrilna, pa so zopet po sredini simetrično deljena na dve polovici. S svojim središčnim mestom na pročelju dodajajo posebno sporočilo, z rezljanim okrasjem govorijo o pomembnosti lastnika, njegovem imenu, času gradnje ali obnove hiše, morda tudi dejavnosti, ki poteka v hiši. Tako se nam mreža pravil lepega in uporabnega, ki se začne z načeli gradnje, razplete v stavbnem pohištvu vse do podrobnega sporočila na vhodnih vratih.

Vse opisane kakovosti gradnje in oblikovanja stavbnega pohištva so v minulih desetletjih potonile v drugačni logiki gradnje in proizvodnje. Predpisi in standardi so arhitektom in investitorjem narekovali uporabo natančno določenih mer. Stavbno pohištvo je bilo izdelano vnaprej, v velikih serijah in njegove mere so postale pravilo, po katerem se je oblikovala stavba in usmerjala gradnja. Na kompozicijo fasade niso več vpliva merila harmonije, simetrije, ritma in razmerij, temveč tržna ponudba vnaprej zgotovljenih oblik.

Ritem oken in njihov način izvedbe ustvarjata skupaj s kompozicijo fasade harmonično celoto, v kateri se sestavni deli med seboj povezujejo in ne izključujejo.

Danes arhitekturno oblikovanje ni več omejeno s proizvodnimi standardi. Večina izdelovalcev stavbnega pohištva izdeluje izdelke tudi po naročilu, za znanega kupca. Tako industrija stavbnega pohištva danes veliko pripomore h kakovosti gradnje v slovenskem prostoru, in sicer s svojo prilagodljivostjo krajinskim značilnostim arhitekture, omogočanjem večje individualnosti ter ponovno vzpostavitvijo pretrgane mreže med načeli gradnje in oblikovanjem stavbnega pohištva, med lepoto in uporabnostjo. Slednje pa je moč doseči z logično uporabo in obdelavo avtohtonega materiala ter upoštevanjem že doseženih in večkrat dokazanih kakovosti stavbarstva.

Mateja Kavčič in Živa Deu

Hiša za *akademijo, trgovino* in še kaj

Sedemnajstega maja letos je dobila največja trgovina opreme za golf v Sloveniji svoje prostore v prelepi Jelovičini montažni hiši na blejskem igrišču za golf. Poleg trgovine je v pritličju recepcija igrišča, v prvem nadstropju so učilnice, sedež Akademije za golf Bled in Profesionalne golf zveze Slovenije, v kleti pa sta prostor za shranjevanje opreme in izposojevalnica.

Hišo je uradno odprl predsednik uprave Save iz Kranja Janez Bohorič.

Slavnostne otvoritve hiše se je udeležil tudi znani slovenski smučarski as Bojan Križaj.

Okna za vse *potrebe in okuse*

V Jelovici na leto naredimo približno 70.000 oken Termoton, Jeloterm, Jeloterm - aluminij in Jeloterm plus

Danes so okna izdelana iz različnih materialov: lesa, plastike, aluminija, lahko so tudi iz kombinacije izbranih materialov. V Jelovici prisegamo na les, kot naraven, domač, preskušen, obnovljiv in avtohtoni material, na leto pa izdelamo približno 70.000 oken. To je sicer nekaj manj kot v času velikoserijske proizvodnje, vendar so okna danes veliko bolj dovršena in za proizvodnjo zahtevnejša. Proizvodnja oken v Jelovici je organizirana na dveh lokacijah: v Škofji Loki in v Gorenji vasi.

Kakšna okna izdelujemo v Jelovici?

Pod znamko Jelovice lahko kupci izbirajo med dvema osnovnima tipoma oken - to so okna Termoton in Jeloterm.

Zahteve kupcev so okno **Termoton** zelo približale oknu Jeloterm. S poznane rdeče rjave barve smo prešli na osnovni premaz v naravni barvi, debelino lesenega okenskega profila smo poenotili in je sedaj tudi pri Termotonu 68 milimetrov. Tudi termoizolacijsko steklo, 4 – 16 – 4, je poenoteno z oknom Jeloterm.

Okna Termoton so namenjena vsem tistim, ki želijo kakovostno okno standardnih dimenzij v čimkrajšem času, saj jih imamo vedno v zalogi. Ker so zaščitena z osnovim premazom, kupcu omogočajo, da jih površinsko obdela z lazurnim ali pokrivnim premazom po lastni izbiri.

Paradni konj našega okenskega programa so okna **Jeloterm**. Izdelujemo jih iz smreke, na željo kupca tudi iz merantija ali hrasta. Pri izdelavi oken Jeloterm skoraj ni omejitev. Za znanega kupca izdelamo polkrožna, okrogla, obokana, trikotna, trapezna... okna, pa tudi različne okenske sestave, fiksne elemente in tako dalje.

Okna Jeloterm je mogoče dobiti v več različicah:

- Jeloterm, okna iz dolžinsko nespojenega lesa,
- Jeloterm S, okna iz dolžinsko spojenega lesa,
- Jeloterm plus, okno, ki je opremljeno z različnimi tehničnimi izboljšavami in dodatnimi poprodajnimi storitvami,
- Jeloterm aluminij, to je okno Jeloterm, ki je na zunanji strani zaščiteno z aluminijastim profilom.

Osnovna konstrukcija oken je popolnoma enaka. Vsa so izdelana iz trislojno lameliranega lesa, saj ta zagotavlja konstrukcijsko stabilnost lesenega profila. Tesnilo in okovje je pri vseh izvedbah Jeloterma enako, vsa okna pa je mogoče opremiti še z dodatki pri okovju (varnostno), steklu (refleksno, zvočno oziroma toplotno izolativno, varnostno, žično..), tesnilih (eno ali dve), površinski obdelavi (končni lazurni ali pokrivni premazi).

Okna so tipsko zastekljena s steklom K = 2,4 W/m² K (K je toplotna prevodnost stekla), vendar kupcem priporočamo, da se odločajo za vgradnjo stekla K =

1,1 W/m² K. Za povprečno hišo znaša strošek vgradnje stekla z nižjo K vrednostjo približno 100.000 tolarjev, vendar se naložba obrestuje v zelo kratkem času. Za kurjavo namreč porabimo na sezono kar petino manj kot pri vgradnji oken z navadnimi stekli. Energetsko varčno okno Jeloterm je nagrajeno tudi z znakom kakovosti v graditeljstvu.

Posebna kategorija pa je okno **Jeloterm plus**. Pri projektiranju teh oken smo upoštevali, da kupce pri lesenih oknih najbolj moti vzdrževanje lesenih površin, vendar se jim kljub temu ne želijo odreči. Tako smo jim ponudili okno, v katero so že v osnovi vgrajene nekatere tehnične izboljšave – varnostno okovje, steklo z nižjo K vrednostjo in boljšo zvočno zaščito (36 dB), dvojno tesnilo, nivojno varovalo, zaskočniki, termoizolacijski odkapni profil. Okno pa ima tudi dvojni končni premaz in s tem boljšo zaščito lesene površine. To pa še ni vse. Po nakupu oken Jeloterm plus kupec nima nobene skrbi več. V Jelovici poskrbimo za izmere, prevoz, raznos izgotovljenih izdelkov, vgradnjo in preventivni pregled delovanja oken med triletno garancijo. Poleg tega dobi kupec še darilo – komplet za nego površinsko zaščitenih lesenih elementov.

Znanje za razvoj

Razvoju oken v Jelovici namenjamo veliko pozornosti. Lastno znanje je pogoj za napredek tega programa, zato skrbimo za nenehno izobraževanje naših strokovnjakov. Ob tem sodelujemo tudi z domačimi strokovnjaki, Biotehniško fakulteto in Gradbenim inštitutom ter spremljamo razvoj in dogajanja v tujini. Pomembna potrditev naših razvojnih sposobnosti je tudi pridobitev japonskega naročnika, za katerega je bilo treba razviti ogenj zadržujoče okno po japonskih standardih JIS.

Certifikati in atesti so danes pri prodaji oken nujni tako doma kot v tujini, zato jih redno testiramo na Inštitutu za okensko tehniko v Rosenheimu in na Gradbenem inštitutu ZRMK v Ljubljani. Tudi domači laboratorij je dobro opremljen. Edini med izdelovalci stavbnega pohištva v Sloveniji imamo ALCO napravo za testiranje zrakotesnosti in vodotesnosti oken. Poleg tega preskušamo tudi vzdržljivost okovja na število odpiranj ter izvajamo pospešeno staranje na testnih izdelkih ter s tem preskušamo kakovost in obnašanje premazov v različnih časovnih obdobjih.

Tudi okno lahko *misli namesto nas*

Inteligentno okno kot del sistema sodobnih objektov zagotavlja optimalne bivalne razmere

Vsi izdelovalci oken in balkonskih vrat, ki svoje izdelke prodajajo na domačem, še zlasti pa na tujem trgu, izpolnjujejo priporočila standardov. To ni le osnova za tržni uspeh, ampak pogoj, da se njihovi izdelki sploh lahko vključujejo v sodobne sisteme zgradb. Trg ne zahteva samo izpolnjevanja standardov, temveč tudi nenehne izboljšave in novosti.

Kakovostno okno z vsemi odličnimi lastnostmi glede varnosti, toplotne izolativnosti, tesnjenja in oblikovnih variacij, je največ, kar nam je doslej uspelo narediti za zadovoljevanje kupčevih pričakovanj in potreb. Tako imenovani "pametni podsistemi" pa omogočajo višjo stopnjo povezovanja in vključujejo povezavo med različnimi izdelki ali sistemi. Pogoj za povezavo je kompatibilnost izdelkov različnih izdelovalcev. Rezultat takih povezav se kaže v izboljšani stopnji njihovega delovanja, krmili pa jih ustrezna programska oprema in so se sposobni odzivati na določene kombinacije zahtev.

Za inteligentne sisteme velja, da so njihove potencialne funkcije in možnosti omejene le s človeško domišljijo, ključ njihovega razvoja in napredovanja je le ustrezna računalniška podpora. Največji in hkrati glavni problem pa je vključitev konvencionalnih tehnologij v sistem, ki je sposoben v vsakem trenutku zagotavljati optimalno stanje.

Aktivna in pasivna inteligentnost

Pravzaprav arhitekti in gradbeniki že od nekdaj uporabljajo določene ukrepe, s katerimi skušajo doseči boljši izkoristek sončne energije, boljšo zaščito pred hrupom, manjše toplotne izgube in še marsikaj. Pri tem uporabljajo različne materiale in različne kombinacije materialov (kompozite), pač glede na to, kakšen je želeni končni učinek. Tudi lega stavbe glede na strani neba je v tem pogledu pomemben dejavnik za zagotavljanje optimalnih bivalnih razmer.

Iz navedenega torej lahko ugotovimo, da je inteligentnost pravzaprav že to, če so v stavbi vgrajeni izdelki in materiali, ki s svojimi karakteristikami omogočajo bivalno udobje. Vendar so ti izdelki nefleksibilni oziroma togi, saj svojih lastnosti ne morejo prilagajati trenutnim potrebam v zgradbi. Zato do tukaj govorimo le o **pasivni inteligentnosti**. Če pa želimo doseči optimalno stanje v zgradbi v vsakem trenutku, ne da bi temu posvečali posebno pozornost, potrebujemo poleg pasivne tudi **aktivno inteligentnost**. Za slednjo je značilno, da je sposobna **zaznavati** parametre okolja in se nanje tudi **odzivati** v skladu s predvidenimi algoritmi. To lahko dosežemo na različne načine, v glavnem pa so to računalniško podprti sistemi, ki poleg omenjenih funkcij opravljajo tudi dodatne aplikacije oziroma naloge.

Funkcionalnost objekta se lahko spreminja in objekt se mora spremembam prilagajati. Objekt je lahko večnamenski ali pa se njegove zahteve spreminjajo glede na trenutno funkcijo. Tako lahko neka dvorana gosti novoletni ples, nato sestanek, kongres, seminar. Ne glede na uporabo moramo zagotoviti ustrezno izmenjavo zraka, osvetlitev in vse drugo, parametri pa so v vsakem primeru različni. Pri tem nam lahko pomaga vgrajena aktivna inteligentnost.

Naslednji primer je kontrola dostopa v posamezne prostore. Tako nam aktivna inteligentnost omogoča, da imajo izbrane osebe dostop v izbrane prostore samo v določenem časovnem obdobju, vsak prihod v prostor ali odhod iz njega pa zaznava računalnik. Isto lahko velja tudi za parkirišča in parkirne hiše, kjer aktivna inteligentnost poleg tega še s semaforji usmerja promet v proste cone.

Tudi na področju varovanja objektov ima aktivna inteligentnost zelo pomembno vlogo. Predvsem mora sistem, ki zaznava določena trenutna stanja, ta stanja tudi ločiti glede na prioriteto in način odzivanja. Gre za ločevanje požara, vloma, izliva tekočin, uhajanja plina in tako dalje. Tako se na primer ob vlomu avtomatsko alarmira policija, če pa vsiljivci prekinejo telefonsko povezavo, se sistem samodejno preklopi na omrežje GSM. Pri požaru sistem razbere njegovo razsežnost in intenzivnost, obdelane podatke pa pošlje gasilski službi v obliki alarma ustrezne stopnje.

Inteligentno okno

Aktivna inteligentnost se bistveno razlikuje od pasivne, domnevamo pa tudi, da brez ene in druge kmalu ne bomo več mogli. Zato smo v Jelovici izdelali koncept in prototip inteligentnega okna, ki vsebuje kar nekaj elementov aktivne inteligentnosti - od samodejnega zaznavanja sunkov vetra, padavin, neugodnih temperaturnih razlik ter različnih načinov vloma skozi okno in ustreznega reagiranja, do električno manipuliranih medstekelnih žaluzij.

Osnova je okno Jeloterm, ki je prirejeno glede na funkcijo samodejnega odpiranja in zapiranja, senčenja prostora in alarmiranja. V osnovi mora okno imeti vsaj eno polje, ki se odpira po horizontalni osi s pomočjo električnega motorja. Inteligentno okno deluje nekako takole. Ko so v centrali nastavljene vse vrednosti, pri katerih mora priti do spremembe stanja (odpiranje in zapiranje okna, alarmiranje...), vključimo avtomatsko delovanje, ko zapustimo hišo, pa tudi alarm.

Cilj inteligentnega okna je, da v vsakem trenutku zagotavlja optimalne razmere in varnost v zgradbi. Z zmožnostjo zaznavanja in odzivanja na parametre okolja inteligentno okno namreč izvaja ustrezne spremembe, ki vodijo k izboljšanju stanja. To se dogaja na podlagi nastavitev najnižje in najvišje dovoljene temperature, hitrosti in moči vetra, časa padavin in podobno. Zadeva bi bila do tukaj dokaj preprosta, če ne bi prihajalo do navzkrižnih ukazov posameznih senzorjev. Vemo namreč, da lahko pride do dveh ali več nasprotujočih si stanj hkrati, ko na primer temperatura narekuje odpiranje okna, zunaj pa dežuje. Zaradi temperaturnega senzorja se okno hoče odpreti, zaradi dežja pa hkrati zapreti. Da do tega konflikta v sistemu ne pride, so v centrali določene prioritete posameznih signalov, pač glede na pomembnost.

S stališča varnosti je inteligentno okno ravno tako dobro opremljeno. Na zunanje steklo je nameščen senzor razbitja stekla, ki deluje po načelu prekinitve tokokroga oziroma spremembe upornosti posameznih zank. Drugi način pa je magnetni kontrolnik zaprtosti okna, ki se odziva na premik magnetnega polja. V obeh primerih se sproži alarm, ki je lahko vezan tudi naprej na policijo ali varnostno službo.

Pri zagotavljanju standarda fizičnega okolja ne smemo pozabiti tudi na primerno osvetlitev prostorov. Ponavadi je tako, da je naravna osvetlitev le redko optimalna, zato jo moramo uravnavati na različne načine. Pri inteligentnem oknu se senčenje izvaja s pomočjo medstekelnih žaluzij, ki jih dviga, spušča in nagiba elektromotor. Potreben je še korak naprej, da se poveže s fotocelicami v prostoru in senčenje lahko poteka avtomatsko.

Možnosti je, kot vidimo, res veliko, še zlasti ko upoštevamo vse posebnosti posameznih podsistemov. Kljub temu pa opažamo, da je vključevanje teh sistemov v sisteme sodobnih zgradb za zdaj še dokaj redko. Razlog za to je verjetno nepoznavanje možnosti, ki jih daje tak sistem, pa tudi relativno visoka cena. Vendar pa z zagotovitvijo visoke stopnje varnosti in udobja pri bivanju ali delu v takem objektu hitro postane tudi vrednotenje cene drugačno.

Janez Bonča

Lastnik naj se oglasi!

Vas Hudo, ki leži v bližini Kovorja pri Tržiču, je od avtoceste Ljubljana–Jesenice oddaljena le dobre štiri kilometre. Na levi strani, malo v hrib in pod gozd pomaknjena, stoji na parceli, veliki 1400 kvadratnih metrov, še nedograjena hiša. Morda bi bil boljši izraz vila, saj s svojo razgibano arhitekturo in okroglim stolpičem bolj spominja na vile kot na gorenjske hiše.

Hiša ima tudi slavnega soseda, znanega slovenskega ultramaratonca Dušana Mravljeta, nima pa še lastnika. Zgrajena je do podaljšane četrte faze, finalizacija bo prepuščena lastniku ali pa jo bo bodoči lastnik zaupal Jelovici. Več informacij lahko dobite pri Antonu Trilerju v Preddvoru, kjer ima prostore Jelovica - Hiše, oziroma na telefonskih številkah 041 72-77-66 ali 04 275-03-29.

O prednostih in slabostih *PVC in lesenih oken*

Friderik Knez

Pogovor s Friderikom Knezom, predsednikom komiteja TC 33 za stavbno pohištvo in vodjem laboratorija za toplotno zaščito pri ZAG Ljubljana

V okviru ZAG – Zavoda za gradbeništvo Slovenije, ki izhaja iz nekdanjega ZRMK, deluje tudi laboratorij za toplotno zaščito. Ukvarja se s toploto, difuzijskimi transporti, termografijo in s stavbnim pohištvom, predvsem z merjenjem prepustnosti zraka na pripirah in vodotesnosti.

- ***Čedalje več kupcev stavbnega pohištva ob nakupu išče informacije o prednostih in slabostih lesenih oken in oken iz PVC.***

To je dejansko težko vprašanje, saj oba izdelka služita istemu namenu,vendar se tu podobnost tudi že neha. Če pogledamo sam material - les na eni strani, PVC na drugi in morda še aluminij na tretji -, takoj ugotovimo, da so zelo različni, kar pomeni, da ima vsak svoje posebnosti in tudi šibke točke. Vse te posebnosti se v nekem izdelku lahko izrazijo ali pa tudi ne.

Les je naravni material in kot tak ima veliko prednosti. PVC je derivat in je ekološko manj primeren. Okna iz PVC materialov so relativno mlad izdelek, zato še nimamo dovolj izkušenj, da bi lahko z gotovostjo trdili, kaj se bo z njim dogajalo. Tudi v direktivah in standardih, ki se po vsebini dotikajo gradbenega področja, je trajnost tisti pojem, ki je pri oknih tehnično najmanj opredeljen.

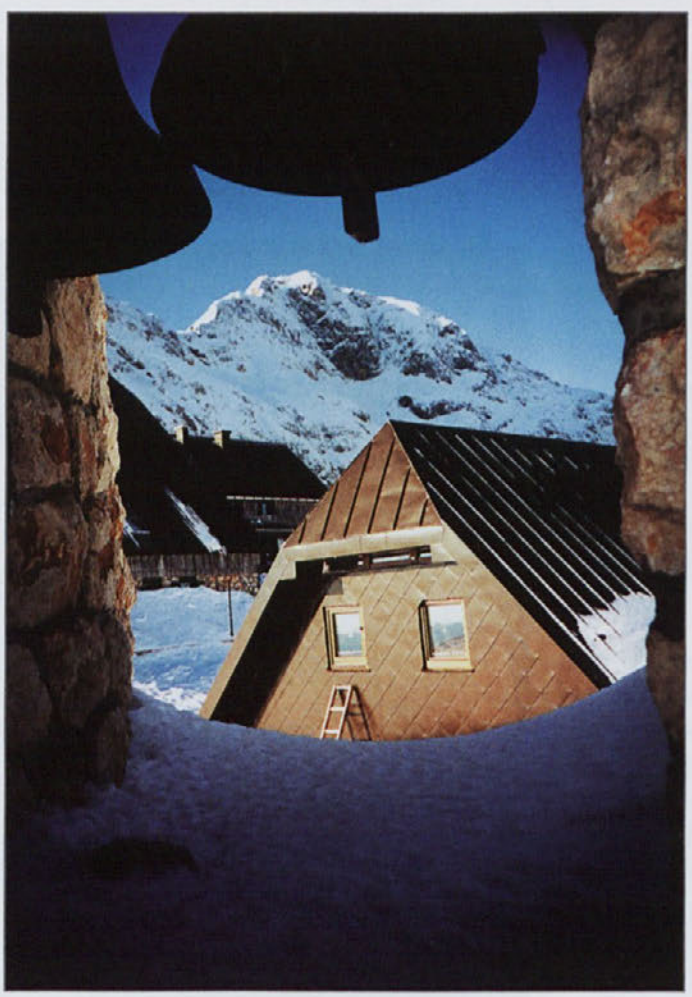

Okna iz lesa in aluminija so vgrajena tudi v koči na Kredarici.

Konstrukcijsko so lesena okna precej drugačna od PVC oken. Ta so narejena so iz profilov, ki so po celotnem obodu enaki, imajo različno število komor in imajo v svoji notranji strukturi ojačitve. To pomeni kakovostno različne profile. Končne definicije, kakšna je optimalna kakovostna karakteristika teh profilov, še ni.

Zelo pomembna je seveda tudi izdelava okna. Izdelava lesenega okna je v Sloveniji veliko bolj temeljita, saj dejansko lahko začnemo že pri drevesu oziroma lesu kot surovini. Proizvodnja PVC oken se v Sloveniji začenja z dobavo PVC profilov, na katerih lastnosti pa, v nasprotju z lesom, ne moremo vplivati. Izdelava PVC okna je relativno preprosta (razrez profilov, varjenje in sestava profilov), pri lesenem oknu je teh operacij več in je zato izdelava zahtevnejša. PVC profili po videzu lahko imitirajo les, primera, da bi les imitiral plastiko, pa še nisem videl. Estetski vidiki so absolutno na strani lesa.

Toplotna prevodnost je pri oknu v glavnem odvisna

od vrste stekla, saj le-to pomeni glavnino površine. Če primerjamo profile iz lesa in iz PVC, je pri lesu toplotna prehodnost profila odvisna od vlažnosti, vrste lesa in od debeline profila, pri PVC pa od števila komor in od debeline profila. Lahko rečemo, da je toplotna prevodnost lesenega okna ekvivalentna trikomornemu sistemu pri PVC oknu.

Skoraj si upam trditi, da je prepustnost zraka na pripirah lesenega okna boljša kot pri PVC oknu, nasprotno pa je vodotesnost pri PVC oknih s sredinskim tesnilom nekoliko boljša kot pri istih oknih brez tega tesnila in samo z naležnim tesnilom. Seveda pa mora biti vsako okno, tudi leseno, dobro izdelano.

Življenjska doba izdelka je pojem, ki ga je zelo težko natančno določiti. Pravzaprav je izdelovalec tisti, ki mora opredeliti, kako dolga je življenjska doba okna. Življenjska doba je obdobje, v katerem na izdelku naj ne bi prišlo do večjih sprememb, nikakor pa to ne pomeni, da izdelek v tem času propade. Ob tem je zelo pomembno vzdrževanje izdelka, še zlasti to velja za lesena okna. PVC okna imajo pri vzdrževanju določeno prednost, ker je predvsem kakovost profilov tista, od katere je odvisna trajnost, vpliv vzdrževanja pa je zelo majhen. Kakovost profilov se izboljšuje, saj so bili prvi profili, ki so prišli na trg, nagnjeni k spreminjanju barve. Še vedno pa je UV sevanje tisto, ki lahko PVC poškoduje. Tako na primer v Grčiji skoraj ni PVC oken, ker jih izdelovalci profilov sami odsvetujejo. Prav tako je vprašanje, kako je na višjih legah, kjer je UV sevanje močnejše.

Pri PVC oknu je zelo pomembna dobra kakovost varjenih spojev, kajti v nasprotnem primeru zrak, ki pride v komoro z armaturo, začne kondenzirati. Če je zrak iz slanega okolja, je seveda še toliko slabše, ker to povzroči propadanje armature. Lahko se začnejo sproščati razne spojine, ki difundirajo skozi profil in povzročijo slabšo kakovost profila.

- ***Kaj bi torej svetovali kupcem, ki bi se obrnili na vas s prošnjo, da jim pomagate pri izbiri med lesenim in PVC oknom?***

Kot predstavnik neodvisne institucije bi lahko odgovoril samo to, kar sem že povedal. Če pa na kratko povzamem: les je nekoliko dražji, zahteva več vzdrževanja, vendar je naravni material in če je to za kupca pomembno, potem naj se odloči za les in izbere izdelovalca lesenih oken s tradicijo, z izdelanim sistemom zagotavljanja stalne kakovosti in z ugledom. Če se zaradi cene odloči za PVC okna, bi mu prav tako svetoval, da se odloči za kakovostnega izdelovalca. Certifikati so javni dokument, zato so tistim, ki jih to zanima, podatki dostopni.

Vzdrževanje lesenih oken

Zračenje

Za prijetno bivanje in delo morajo biti prostori, v katerih se zadržujemo, primerno osvetljeni in zračni. Današnja okna zelo dobro tesnijo, zato moramo sami poskrbeti za primerno kroženje zraka v prostoru. To dosežemo z vgradnjo zračnikov oziroma z rednim prezračevanjem prostora. Neučinkovito zračenje lahko povzroča rosenje stekla v prostoru in zatekanje kondenzirane vlage v lesene dele okna.

Okovje

Okna bodo lepo in dobro delovala, če bomo vsaj enkrat na leto z njih odstranili prah in naoljili okovje. Uporabimo vazelin ali strojno olje. Brez nege postanejo kovinski deli - in to ne samo pri oknih, temveč tudi pri vratih kuhinjskih elementov in tako naprej - pusti, neelastični, kar otežuje odpiranje in zapiranje ter povzroča nepotrebne poškodbe.

Čiščenje

Kako smo ponosni, če je naš jekleni konjiček zloščen! Peremo ga, mažemo, poliramo, vse bomo storili, da bo dolgo lep in nov. Pa kdaj pomislimo, da bi poleg čiščenja stekel tudi oknom prijala dodatna nega? Življenjsko dobo oken bistveno podaljšamo, če z lesenih delov oken z milnico občasno odstranimo umazanijo in maščobe. Osušene dele nato namažemo z negovalnim mlekom za lesene površine. Tako bo barvanje oken bistveno manj pogosto.

Obnova premaza

Današnja lesena okna so v osnovi impregnirana, šele nato jih premažemo s končnimi premazi. Le-ti so danes ekološki, na vodni osnovi, zato je tudi njihova obnova bistveno preprostejša, kot je bila nekoč. Ker pa je les naravni material, zunanje stavbno pohištvo pa izpostavljeno vremenskim vplivom, ga je treba občasno pobarvati oziroma obnoviti premaz.

Pred obnovo premaza najprej z milnico očistimo lesene dele oken. Osušeno površino obrusimo z brusnim papirjem številka 320 in odstranimo prah. Na tako pripravljeno leseno površino nanašamo premaze s čopičem v enem ali v dveh slojih. Premaze nanašamo pri temperaturah, ki niso nižje od desetih stopinj Celzija. Debeloslojne lazurne ali pigmentirane premaze redčimo z vodo po navodilih izdelovalca.

Nasveti za pravilno nego in vzdrževanje lesenih površin veljajo seveda za vso zunanje stavbno pohištvo - lesena okna, polkna, balkonska vrata in vhodna vrata.

Konstrukcijska zaščita gradbenega lesa pred škodljivci

Ob izbiri primernega lesa, pravilni vgradnji in vzdrževanju je trajnost lesenih izdelkov tako rekoč neskončna

Les je hrana in domovanje za številna živa bitja, med katerimi so najpogostejše lesne glive in lesni insekti. Seveda vsak organizem lahko uspeva le v primernih razmerah, med katerimi sta najpomembnejša ustrezna temperatura in vlaga. To pomeni, da razgradnje ne bo, če v lesu zagotovimo takšne razmere, ki ne bodo ustrezale tem organizmom.

Najcenejši in najbolj naraven način zaščite je pravilno ravnanje z lesom in lesnimi izdelki. Skrbeti moramo predvsem, da bo les ves čas suh. Zračno suh les je popolnoma varen pred okužbo z vsemi vrstami lesnih gliv in napadom insektov vlažnega lesa. Če pa so lesni izdelki narejeni iz jedrovine odpornejših drevesnih vrst, bodo varni tudi pred večino drugih lesnih insektov.

Kako preventivno obvarujemo les pred biološkimi škodljivci?

Preventivni naravni zaščitni ukrepi se začnejo že pri načrtovanju objekta. S pravilnimi konstrukcijskimi rešitvami lahko zagotovimo, da je les čim bolj zavarovan pred močenjem. Če se kljub temu navlaži, mora konstrukcija omogočiti, da se les čimprej posuši. Načrtovati je treba ustrezen nagib strehe z ustrezno kritino, velik napušč, nad termično izolacijo pa vgraditi prezračevalni kanal.

Pravilna vgradnja

Pri gradbenem pohištvu, kot so okna, je najbolj ogrožena spodnja prečka okenskega okvira. Tukaj pogosto prihaja do trohnenja predvsem zaradi neustrezne oziroma nepravilne vgraditve, ki omogoča zatekanje vode v spodnji del vgrajenega okna. Okna morajo biti pomaknjena čim bolj v notranjost fasade. Da se ob deževju ne bo navlaževal spodnji del okenskega okvira, ne sme biti vgrajen pod raven police. Vgraditi ga moramo na podstavek oziroma nastavek, to je vsaj centimeter nad raven zunanje okenske police, ki mora biti nagnjena čim bolj navzven. Zatekanje vode še dodatno preprečimo s kovinskim odkapalnim ščitnikom, kot je prikazano na risbi. Tako vgrajeno okno bo zelo malo izpostavljeno vlaženju in njegova življenjska doba bo nekajkrat daljša kot pri neustrezno vgrajenem oknu. Zato lahko izdelovalec, ob pravilni vgraditvi seveda, za svoj izdelek zagotovi daljšo garancijsko dobo.

Podobno velja tudi za podboje balkonskih vrat. Spodnji del podboja in prag morata biti vgrajena nad raven tal balkona ali terase. Zunanje lesene fasadne opaže vgradimo na distančne letve, ki zagotavljajo prezračevanje ob steni. Če je le mogoče, opaž obrnemo vertikalno, če pa ga horizontalno, moramo paziti, da je utor vedno na spodnji strani oziroma obrnjen navzdol.

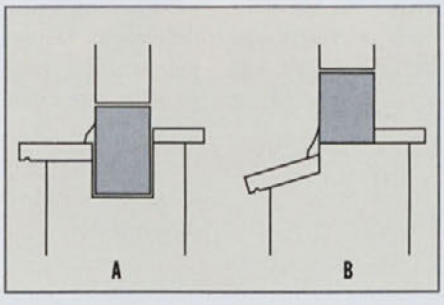

Nepravilno (A) in pravilno (B) vgrajena spodnja prečka okenskega okvira.

Tramovka (Gloeophilum sp.) na gradbenem lesu pogosto povzroča prizmatično rjavo trohnobo.

Ne glede na konstrukcijske rešitve je zelo pomembno, da vgradimo zračno suh in zdrav les. Odpornost proti škodljivcem bo še boljša in pričakovana trajnost izdelka še daljša, če gradbeni element pred vgradnjo impregniramo oziroma prepojimo s kemičnim zaščitnim sredstvom. Po impregnaciji in vgradnji ga premažemo

Hišni kozliček (Hylotrupes bayulus)

še s površinskim premazom. Če površinski premaz obnavljamo vsaka tri do štiri leta, bo trajnost izdelkov tako rekoč neskončna. O tem pričajo številni stari dobro vzdrževani objekti, kot so cerkve, gradovi, nekaj sto let stare lesene hiše.

prof. dr. Franc Pohleven,
Biotehniška fakulteta

Bitka *za nove trge*

Za turški trg je zanimivo tako leseno stavbno pohištvo kot tudi montažne hiše

Turkeybuild v Istambulu je specializiran mednarodni sejem gradbeništva in konstrukcij, ki ga vsako leto v začetku maja organizira Yapiendüstri merkezi (gradbeni in industrijski center). Letos se je na površini 45.000 kvadratnih metrov predstavilo več kot petsto domačih in tujih razstavljavcev, med njimi ponovno tudi Jelovica. Razstavljavci so na ogled postavili gradbene materiale, konstrukcije, sisteme v gradbeništvu, končne izdelke, računalniške programe, sisteme za varovanje objektov, ogrevalne sisteme in ureditev vrtov.

Obiskovalci sejma so večinoma strokovna javnost s področja gradbeništva in arhitekture ter individualni kupci, ki si gradijo dom. Sejemsko dogajanje dopolnjujejo strokovna predavanja, seminarji in razstave. Od lani v okviru tega dogajanja precej pozornosti namenjajo potresom in potresno varni gradnji.

Visokokakovostni izdelki stavbnega pohištva uvrščajo Jelovico čisto na vrh ponudnikov lesenega stavbnega pohištva na turškem trgu. Za obiskovalce je bilo zelo zanimivo dvižno okno, ki je v preprostejši obliki turško tradicionalno okno in ga turški arhitekti ponovno vključujejo v svoje projekte. Tudi montažne hiše so bile deležne izjemne pozornosti in povpraševanja, saj so zaradi konstrukcije in načina gradnje zelo zanimive za turška potresna območja.

Veleposlanik odprl vzorčno hišo

Letošnje sejemsko dogajanje v Istambulu je popestril še en dogodek – otvoritev vzorčne montažne hiše Jelovica.

V turškem glavnem mestu je že nekaj vzorčnih hiš, večinoma ameriških in ruskih, vendar je hiša Jelovice izmed vseh najbolj prestižna.

Otvoritveni trak je 4. maja prerezal veleposlanik Republike Slovenije v Turčiji Benjamin Lukman v prisotnosti predstavnikov Jelovice in turških partnerjev. Slovesnosti so se udeležili tudi lastniki večjih gradbenih podjetij, zazidalnih zemljišč in potencialnih kupcev, ki so si postavitev hiše z zanimanjem ogledovali že med gradnjo.

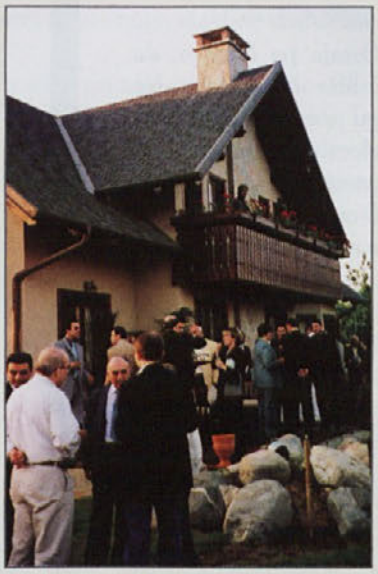

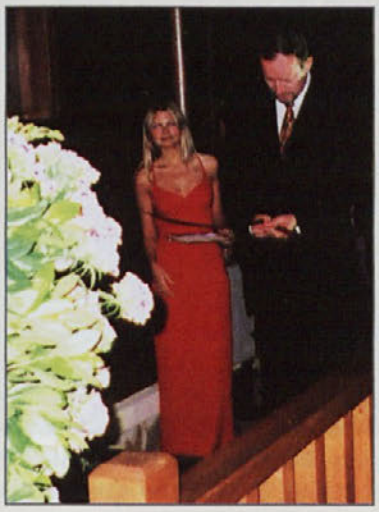

Na fotografijah je vzorčna hiša in dogajanje ob otvoritvi, desno spodaj pa je slovenski veleposlanik Benjamin Lukman ob rezanju otvoritvenega traku.

Zakaj okna iz *lesa in aluminija*

V teh oknih so združene vse lastnosti, ki jih pričakujemo pri dobrih oknih

Od stvari, kakršna so okna, pač ni pričakovati, da bi pri človeku zbujala kakšna posebno močna čustva. Nanje se spomnimo ob gradnji, ko iščemo nekaj, kar bi nam prineslo naravo v dom in nas hkrati pred njo zaščitilo, pa ob nadležnem pomivanju, sem in tja še ob odpiranju - in seznam se s tem skoraj konča.

Ostaja pa dejstvo, da ni hiše brez oken. Na trgu je cela vrsta izdelovalcev oken iz različnih materialov. Če smo zagovorniki uporabe naravnih materialov, odločitev za nakup in vgradnjo lesenih oken seveda kljub temu ni težka. Tudi pri gradnji se je dobro držati pregovora, da nikoli nismo tako bogati, da bi kupovali poceni. Prav tako pri gradnji izbiramo stvari, ki nam bodo življenje olajšale in nam dopuščale čim več prostega časa. Kakovost današnjih premaznih sredstev za les je zelo dobra, premazi so ekološki in ob pravilni negi dolga leta ohranjajo visoko kakovost izdelkov.

Pa vendar - je morda še kakšna boljša, udobnejša rešitev? Pri pomembnejših in večjih naložbah ponavadi sodeluje vsa družina. Dobro premislimo in pretehtamo vsak porabljen tolar, vsak nakup mora biti utemeljen. Zato je dobro vedeti, kaj od oken sploh pričakujemo. Verjetno pa si vsi želimo, da bodo dobro delovala, da bodo lepa, energetsko varčna in da ne bodo zahtevala veliko vzdrževanja.

V Jelovici smo prepričani, da so lesena okna v kombinaciji z aluminijem najboljša naložba, in to ne samo za ljubitelje narave in lesa. Zakaj? Ker so v teh oknih združene vse lastnosti, ki jih pričakujemo od oken.

Dolga življenjska doba

Leseno okno, ki ga na zunanji strani varuje profil iz aluminija, združuje prednosti lesenega okna - toplino lesa, odlično toplotno izolirnost, dimenzijsko stabilnost – s prednostmi, ki nam jih ponuja aluminijasta zunanja zaščita, te pa so: visoka obstojnost, zaščita lesa pred UV žarki, zmrzaljo in vročino.

Dobro počutje

Zrak med lesenim in aluminijastim profilom omogoča dobro prezračevanje, tako da les še naprej opravlja vlogo vzdrževalca ugodne mikroklime v prostoru.

Različne barvne kombinacije

Barvo aluminija lahko prilagodimo barvi fasade, barvo oken pa barvnemu spektru notranje opreme.

Vzdrževanje ni potrebno

Leseno okno pod aluminijastim profilom je končno površinsko obdelano in tudi na zunanji strani ostane takšno še leta in leta. Skratka, odpade vsaka potreba po obnavljanju premaza.

Zavist sosedov

Ne recite, da vam občudujoč in zavisten pogled sosedov vsaj malce ne godi! Je že tako, da smo radi boljši od drugih…

Nova okna brez zidarjev in pleskarjev

Suha prenova oken je za marsikoga idealna rešitev - rešitev brez zidarjev in pleskarjev

Posegi v stanovanju ali hiši, pri katerih je treba razbijati stene, niso nikoli zaželeni. Izogibamo se jih, odlašamo, iščemo druge rešitve. Eden takih posegov je tudi zamenjava starih oken, ki slabo ali sploh ne tesnijo, kjer vgrajena stekla ne zadržijo hrupa s ceste, kjer so stroški za ogrevanje na račun slabih oken previsoki. Kaj torej storiti, da bomo imeli nova okna, pri hiši pa ne bo ne zidarjev ne pleskarjev?

Odgovor je suha prenova oken. Za zamenjavo oken po sistemu suhe prenove se odločimo:

- če so okna (ali balkonska vrata) slaba, vendar les ni gnil,
- če so stara okna še brez tesnil ali pa so ta tesnila zelo slaba,
- če odpada kit ob steklih ali barva,
- če imamo okna z enojno zasteklitvijo in bi radi imeli boljša, termoizolacijska stekla.

Kaj s suho prenovo oken pridobimo? Predvsem zamenjavo oken brez poškodb fasade in notranjosti. Stroški za ogrevanje bodo nižji na račun boljšega tesnjenja, izdelave in zasteklitve, nova okna pa so tudi odlična zaščita pred hrupom. Ob vsem tem bomo ohranili tudi značilnosti arhitekture stavbe, saj se okna izdelujejo po naročilu, za znanega kupca.

Pred izdelavo novih oken strokovnjak Jelovice obišče kupca na objektu, kjer vse izmeri, kupcu svetuje in skupaj se dogovorita, kakšen bo videz novih oken. Kupec izbira med tipi oken iz proizvodnega programa Jelovice, prav tako kupec izbere barvo oken z naše barvne lestvice. Če je okno gnilo oziroma ni primerno za zamenjavo, vam bo strokovnjak ob ogledu svetoval zamenjavo celotnega okna in ne le prenove.

Naročena okna monterji pripeljejo, ko je dogovorjen termin montaže. Najprej odstranijo dele okna, ki niso vzidani, in okovje. Na okenski okvir, ki ostane v zidu, namestijo nov okvir in nanj pritrdijo novo okensko krilo. Stike med starim in novim delom okna zatesnijo, stike znotraj in zunaj pa pokrijejo s pokrivnimi letvami. Namestijo še notranjo polico in preverijo brezhibnost delovanja. Pri montaži sodelujeta dva monterja, ki ponavadi zamenjata štiri do pet oken na dan.

Okna prenavljamo v vseh letnih časih, tudi pozimi. Pri prenovi se povsem prilagajamo objektu. Sodobnana tehnologija nam omogoča izdelavo oken različnih oblik in dimenzij, različne dodatke in obdelave. Zato lahko izdelujemo okna tudi za spomeniško zaščitene objekte in objekte, za katere se zahteva varovanje stavbne dediščine.

Za suho prenovo se seveda ne odločajo samo lastniki družinskih hiš. Tako smo med drugim zamenjali tudi okna Radia Slovenija v Ljubljani, več osnovnih šol, Psihiatrične bolnišnice v Ormožu, treh zdravstvenih domov in seveda še na marsikateri zgradbi, ki je tako postala lepša in prijaznejša za svoje uporabnike.

Prenovljena okna (prvo in drugo nadstropje) na spomeniško zaščitenem objektu župnišča v Ljubljani

Nova linija za izdelovanje podbojev

Maja je v Jelovici stekla proizvodnja na novi, sodobni liniji za izdelovanje podbojev za notranja vratna krila. Tehnološka pridobitev, vredna skoraj 400 milijonov tolarjev, je bila za Jelovico nujna, saj dosedanji podboji niso več zagotavljali konkurenčnosti na čedalje zahtevnejšem trgu. Z novo linijo lahko naredimo približno 90.000 podbojev na leto.

Jelovica je pretežen izvoznik, vendar so v naši izvozni ponudbi podboji do sedaj imeli zelo majhen delež. Z novo tehnološko pridobitvijo so se izvozne možnosti povečale, saj bo novi podboj ugodno vplival tudi na prodajo notranjih vratnih kril.

Jelovica se vrača na jugoslovanski trg

Po nekajletnem premoru smo letos znova razstavljali na beograjskem sejmu Gradbeništvo 2001. Kljub ekonomskim težavam je trg ZRJ izjemno zanimiv in obetaven, saj so v Srbiji potrebe po novih stanovanjih izredno velike. Samo v Beogradu, ki ima 2,5 milijona prebivalcev, primanjkuje več kot 350.000 stanovanj.

Blagovna znamka Jelovice je v Srbiji še vedno znana in visoko cenjena, kar se je potrdilo tudi na sejmu, saj je bil razstavni prostor Jelovice "oblegan" vse sejemske dni.

Organizacije evropskih proizvajalcev stavbnega pohištva

Strokovnjaki Jelovice smo aktivni tudi v mednarodnih organizacijah. Udeležujemo se strokovnih srečanj, študijskih potovanj, sodelujemo v razvojnih projektih...

- **EUROWINDOOR** – je krovna organizacija, ki zastopa interese evropskih proizvajalcev oken, vrat in zaves. Ustanovljeno je bilo januarja 1999.
- **FEMIB** – federacija evropskih nacionalnih združenj proizvajalcev stavbnega pohištva iz lesa je bila ustanovljena že leta 1958. Sedež je v Frankfurtu. Federacija promovira proizvodnjo oziroma proizvajalce stavbnega pohištva ter skrbi za izboljšanje splošnih in gospodarskih razmer, rast in razvoj standardov stavbnega pohištva.
- **EUROCLUB** – je delovna platforma FEMIB in daje možnost neposrednega komuniciranja menedžerjev oziroma lastnikov podjetij, proizvajalcev stavbnega pohištva.

Hiša za vse Bauerjeve ljubezni

Kot goba po dežju je v letošnjem maju v vasi Kaštel, ki leži na Hrvaškem, pet kilometrov od mejnega prehoda Sečovlje, zrasla čudovita hiša. Ime ji je Breda, njen lastnik pa je Marijan Bauer, glavni in odgovorni urednik časnika Slovenske novice, ki ljubi naravo, morje, rad jadra, v miru tudi večkrat kaj napiše. Za vse te svoje ljubezni si boljše lokacije ne bi mogel izbrati. Ko je kocka padla, je bilo takoj jasno, da bo hiša montažna, le kdo jo bo naredil, se je bilo treba še odločiti. Po prvem obisku v Preddvoru, v prodaji hiš, pa je vedel, da bo to Jelovica.
In ni mu žal, pravi.

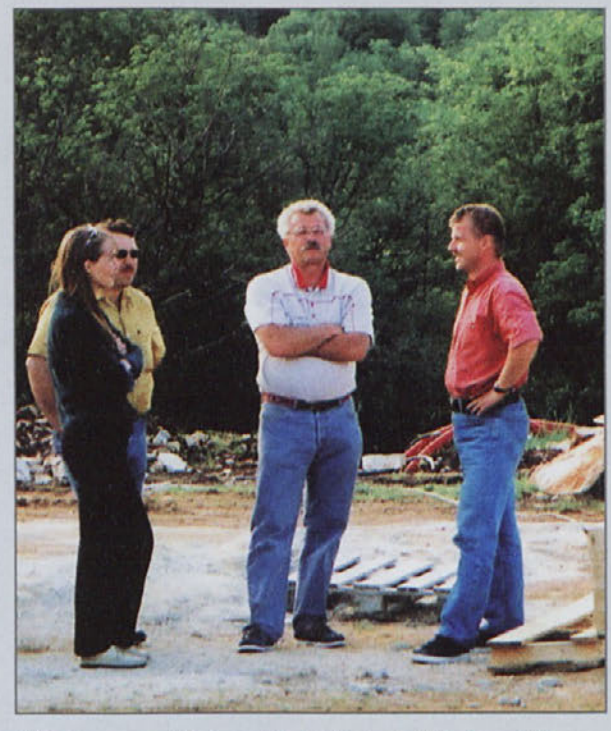

Marjan Bauer ,na sredini, si s predstavniki Jelovice in direktorjem podjetja Rudin, Buje ogleduje potek gradnje hiše.

Nagrade zlate ribice - in novi izzivi!

Izziv naše zlate ribice so sprejeli kar sto trije bralci Jelonovic! Izmed pravilnih odgovorov smo izžrebali naslednje nagrajenke:

- ***prvo nagrado, vrednostni bon v znesku 50.000 tolarjev, bo prejela Marjana Šum, Rudarska 2, 1412 Kisovec,***
- ***drugo nagrado, vrednostni bon v znesku 30.000 tolarjev, bo prejela Zora Mužinić, Gramscijeva 6, 6330 Piran,***
- ***tretjo nagrado, vrednostni bon v znesku 20.000 tolarjev, pa je žreb namenil Aleksandri Kopinja, Petišovska 91, Petišovci, 9220 Lendava.***

Nagrajenke bodo vrednostni bon dobile po pošti skupaj z navodili, kje in kako ga lahko unovčijo.
Čestitamo!

In že je tu nova možnost, da preskusite srečo, predvsem pa svoje fotografske veščine! Verjetno je vaš pogled že velikokrat pritegnilo staro leseno okno ali čudovita vhodna vrata, ki so pogosto prave zakladnice različnih veščin, zato naloga ne bo pretežka. Na natečaj zlate ribice za najboljšo fotografijo starega stavbnega pohištva lahko pošljete barvno fotografijo, katere velikost naj bo vsaj 10 krat 15 centimetrov. Prosimo vas tudi, da dodate podatek, kaj je na fotografiji oziroma kje je bila posneta - čeprav to ni pogoj za sodelovanje.

Tri najboljše fotografije starega stavbnega pohištva bo izbrala komisija, v kateri bodo fotograf, arhitekt ali oblikovalec in predstavnik Jelovice. Nagrade ostajajo enake - torej vrednostni boni v naslednjih zneskih: 50.000, 30.000 in 20.000 tolarjev. V uredništvu se že veselimo vaših fotografij, ki jih pošljite na naslov: Jelovica, Služba za komuniciranje, Kidričeva 58, 4220 Škofja Loka.

Jelonovice izdaja Jelovica, Lesna industrija, d.d. • Urednik: Danilo Goriup • Redakcija: Agencija PR plus, d.o.o., Maribor • Lektoriranje: Milojka Mansoor • Fotografije: Fotodokumentacija Jelovice, Vitrum, Mateja Kavčič, Živa Deu in Miha Čebulj • Oblikovanje in priprava za tisk: Alda studio, d.o.o., Maribor • Tisk: Tiskarna Florjančič, d.o.o. • Fotografija na naslovnici: Promocijska stanovanjska hiša, Studio GAO arhitekti

Š
JELONOVICE
2001
674.070.489(497.4 Škofja Loka)
190101362
COBISS
OSREDNJA KNJIŽNICA KRANJ

Strokovnjaki za nepremi

Celovit investicijski inženiring od parcele z dokumentacijo do ključa novega doma.

URESNIČUJEMO VAŠE SANJE O DOMU

V lastnih gradnjah ali gradnjah po naročilu izpeljemo vsa dela po željah naročnika.

Z VAMI SMO TUDI PO VSELITVI

Upravljamo nepremičnine.

Strokovnjaki KBM Investa po vsej Sloveniji v celoti ali po delih prevzemamo investicijski inženiring za nove gradnje in skrb za upravljanje nepremičnin. Izdelamo investicijsko oceno, organiziramo ter koordiniramo pridobivanje investicijsko-tehnične in lokacijske dokumentacije skupaj z dovoljenji za gradnjo.
Poiščemo najboljšega izvajalca gradbeno-obrtniško-inštalacijskih del ter pohištvene opreme, prevzamemo koordinacijo in nadzor celotnega postopka gradnje skupaj z izvedbo tehničnih pregledov, pridobitvijo uporabnih dovoljenj ter poskrbimo za upravljanje nepremičnine.

Hiša vaših načrtov KBMInvest

KBM Invest, družba za investiranje v nepremičnine, d.o.o.
Vita Kraigherja 5, 2000 Maribor
tel. 02/229 2461 ali 02/229 2463; faks. 02/229 2469; e-mail: kbm-invest@nkbm.si